

ВЧИТЕЛЬСЬКА ДИНАСТІЯ ВІДЗНАЧИЛА СТОЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ

Мабуть багато-хто зі мною погодиться: лінуючись досліджувати власні родоводи, ми з захопленням читаємо, дивимося, слухаємо розповіді інших про своїх дідів-прадідів. Одним з яскравих проявів таких пошуків є висвітлення трудових династій. 1 вересня одна з них у Петриківці відзначила свій столітній ювілей. Хоча, цілком можливо, що сіяти зерна знань її представники розпочали набагато раніше. Просто ми дуже часто починаємо цікавитися життям і справами предків тоді, коли очевидці, носії відомостей про життя наших попередніх поколінь, уже відійшли у кращий світ, коли живий зв'язок поколінь обірвався. Та розпочинати цю благородну справу ніколи не пізно.

Сьогодні постараємося поділитися з читачами «Петриківських вістей» деякою інформацією про петриківську вчительську династію Крутих-Соловйових-Могильних-Голяченків.

У 1911 році у Петриківці розпочала роботу нова, щойно відкрита школа. Такі навчальні заклади, що зводилися у рамках практичного втілення положень Земської реформи, в народі так і називалися «земські». Їх по всій колишній царській Російській імперії будували з червоної цегли. Петриківська земська школа - це сьогодні ближче до районного управління Пенсійного фонду України крило корпусу початкових класів Петриківської загальноосвітньої середньої школи. А з протилежного боку був вхід до вчительської квартири. Ось у ній і поселилися після закінчення Катеринославських учительських курсів уродженець Царичанки Володимир Тарасович Крутий з молодією дружиною Ольгою Дмитрівною, яка народилася у селі (зараз - смт) Голубівка Новомосковського району. Разом з вчительським подружжям на роботу у Петриківку приїхала і сестра глави сімейства Глікерія Тарасівна. Володимир Тарасович викладав математику, а Ольга Дмитрівна з Глікерією Тарасівною були вчительками початкових класів.

Крута
(Нестеровська О.Д.) (...-1959)

Невдовзі сім'я зростає, тож Круті на розі нинішніх Красноярської і Набережної вулиць збудували багатокімнатний добротний будинок - центр великого помістя. Працювали нові вчителі з задоволенням. Рівень їхніх знань, уміння дохідливо і зрозуміло пояснювати новий навчальний матеріал, спокійне, ввічливе ставлення до учнів, їхніх батьків, інших односельців сприяли зростанню авторитету педагогів серед усіх верств населення тогочасної Петриківки.

Та ось у спокійне розмірене життя Крутих увірвалася перша світова війна. Попрацювати у новому навчальному році (бойові дії, як відомо, розпочалися у серпні 1914 року) Володимир Тарасовичу практично не довелося. Майже відразу після офіційного вступу Росії у війну його, як людину з вищою освітою, призвали в армію. Про офіцерське минуле згадали аж у 1937 році. Сталінські репресії тоді виходили на пік своєї активності. Про подальшу долю Володимира Крутого ні Ользі Дмитрівні, ні донькам Каті (1911 р.н.) та Галі (на два роки молодшій) нічого не було відомо. Текст реабілітації, що була оголошена після смерті Йосипа Сталіна, був сухий і офіційний.

Сестри Круті і стали продовжувачами справи батьків: Катерина Володимирівна після закінчення Новомосковської агрошколи викладала хімію і біологію, а Галина Володимирівна, яка закінчила Дніпропетровське (Катеринославське) педучилище - німецьку мову.

Щоправда через погіршення здоров'я (молодша сестра перенесла інсульт) Галина була змушена піти на

Ярошевська Г.В.
(Крута)
(1913-1994)

Соловйова К.В.
(1911-2005)

пенсію по інвалідності. Її чоловік - Василь Григорович Ярошевський викладав у школі фізику і математику. А ось їхні діти Алла з Віктором до вчительської професії ніякого відношення вже не мали. Зовсім трішки попрацювала вчителем (до переходу в обласне управління статистики) внучка Галини Володимирівни Крутої - випускниця фізикоматематичного факультету Дніпропетровського держуніверситету Інна.

Значно більший внесок в родинну освітянську династію зробила Катерина Володимирівна з чоловіком та нащадками. Отримавши по закінченні агрошколи направлення на роботу в Білорусію (у Новодвінський район) та, працюючи агрономом у одному з радгоспів неподалік від міста Борисовичі, вона познайомилася зі своїм молодим колегою Василем Тарасовичем Соловйовим. Згодом дізналася, що він єдиний з 13-дітної бідної селянської сім'ї, хто отримав вищу освіту. У ті роки в Білорусії жилося дуже важко. Більшість місцевих селян у порівнянні з українськими відверто бідували. Тож Катерина Володимирівна зуміла переконати чоловіка змінити місце проживання.

У Петриківці вона почала працювати у школі: викладала хімію і біологію. А найбільше улавила шкільними дослідними ділянками, які у той час займали території від нинішнього провулка Українського до автозаправки та повороту на Дніпропетровськ, що біля церкви. За цю частину своєї педагогічної діяльності свого часу навіть побувала у Москві, як учасник Всесоюзної виставки досягнень народного господарства. Тоді в країні дуже популярним був рух юннатів. Катерина Володимирівна зі своїми вихованцями проводили різні досліді: вели спостереження, які записувалися у щоденник і потім аналізувалися, за різними сортами картоплі, буряків, соняшнику, кукурудзи, кормовою травою житняк тощо. Експериментували з густотою рослин у рядках, шириною міжрядь, кількістю поливів, прополок. Все це найбільше не подобалося доньці Катерини Володимирівни і Василя Тарасовича - Ларисі: з початком літніх канікул шкільні ділянки здебільшого доглядали вони вдома з мамою.

А ще тодішні школярі вирощували шовкопряда. Його кокони, після того, як закрутяться, треба було зірвати, зварити (це вчителька теж робила у себе вдома на кабиці), а потім здати державному заготовачу. Виконуючи Сталінський план озеленення Радянського Союзу (більша частина степових лісосмуг насаджени саме у ті часи), школярі під керівництвом Катерини Соловйової збирали для питомників насіння акації, дубові жолуді. А ще вони виливали ховрахів, збирали на полях після закінчення живих колоски, обдираючи до крові об стерню босі ноги.

А які тоді були квітники біля обох щкіл! Квіти, насіння для яких виписувала здебільшого за власний кошт, на шкільних клумбах Катерина Володимирівна висаджувала таким чином, щоб з весни до пізньої осені «працював» квітковий конвеєр.

Роботи у юннатів і їхньої вчительки вистачало. Про те на все життя учні запам'ятали поїздки на зльоти юннатів. Першими з петриківців вони побували і у всесвітньовідомому заповіднику Асканія-Нова.

(Далі буде).

Микола ЯЛОВИЙ.

Крутий В.Т. (...-1937)

